

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

№ 3 (64) березень 2010 р.

ПАСХАЛЬНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла, архієпископа Луцького і Волинського,
боголюбивим пастырям, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії
Української Православної Церкви Київського Патріархату

**Христос воскрес!
Дорогі брати і сестри!**

Сьогодні весь православний світ святкує великий день Воскресіння Христового – як запоруку перемоги правди і світла, торжества життя над темними силами пекла і зла. Нині радість воскресіння Спасителя святкує світ видимий і невидимий. «Христос воскрес!» – співають ангели на небі. «Воістину воскрес!» – вторять їм люди на землі.

Яким чином стала ця подія? Євангелісти нічого не говорять про це, бо ніхто з них не бачив, як воскрес Господь і як Він вийшов із гробу. Воскресіння Христове, подібно до народження Його від Діви, залишається тайною. «Не зрозуміли, як Ти втілився, безтілесні Твої ангели, не почули, коли Ти воскрес, воїни, що Тебе пильнували», – співає свята Церква.

Ми бачимо воскресіння Христове не тільки очима віри, але й очима апостолів, жінок-мироносиць і тих, що лицем до лица розмовляли з Ним, воскреслим, приймали з Його рук іжу і торкалися до Нього. Христос через тих, хто Його бачив, залишив свідчення істини Свого воскресіння. Бувши очевидцями, апостоли записали в Євангеліях і Посланнях про явлення воскреслого Христа, і радість бачення Його через Писання дійшла й до нас.

Минуло двадцять століть із того часу як радість воскресіння Христового осягла світ. Відтоді ця благодатна вістка радості, миру, любові передається з уст в уста, від покоління до покоління. Вона дійшла й до нас, і нічо не може похитнути в нас радість від неї, у тому скарб кожного християнина.

Свята Пасха – свято усього Християнства. Але ніде воно не є таким світлим і таким радісним, як у Православній Церкві. І ніде воно не святкується так велично, як в Україні. Пасхальна ніч з її захопливою радістю переносить нас у життя майбутнього віку, в нову радість, радість вічну.

Воскресіння Христове – джерело й основа нашої віри, надії і любові. Воно дає нам бадьорість і силу, надихає нас на християнське життя. У час смутку і скрботи, коли ми переживаємо смерть наших близьких, воскресіння Христове всеяє в наші серця велику надію, єднає живих і померлих в одну сім'ю, спонукає нас боротися з гріхом.

Воскресіння Христове є запорукою передвіщеного Господом загального воскресіння мертвих. Тіла померлих людей знову з'єднаються з душами своїми, оживуть і будуть духовними, як Тіло Христове після воскресіння, і безсмертними. Усе це станеться всемогутньою силою Божою.

Загальне воскресіння – це майбутня дія Творця, але після воскресіння Христа ті, що завершили своє земне життя у вірі й надії на Божу милість, не сходять до пекла, а йдуть до Царства Небесного, де нема ні скрботи, ні страждання, а вічне блаженне життя.

Ми віримо, що Ісус Христос не тільки наш Божествений Учител, але Він – Бог всемогутній, який силою Свого Божества на третій день воскрес із гробу. Воскресіння Христове – це найвище з чудес, які творив Господь наш Ісус Христос у дні Свого земного подвигу, найвище свідчення про Його Божество.

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Воскресіння Господнє – Зішестя до аду». Перша половина XVII ст. Пояходить із храму села Проходи Ратнівського деканату. Матеріали: дерево (липа), левкас (grunt із крейди і клею), темпера, золочення на орнаментованому тлі. Реставрована у 1991 році підприємством «Скіфія» у Києві, експонується в Музеї волинської ікони.

Усі чотири євангелісти сповіщають про воскресіння Ісуса Христа як про факт зникнення тіла Спасителя з гробу, виявленій жінками-мироносицями. Тому в ранньохристиянські часи Воскресіння позначалося сценою приходу жінок із посудинами, наповненими миром, до гробу і ангела, який сповіщає, що Христос воскрес.

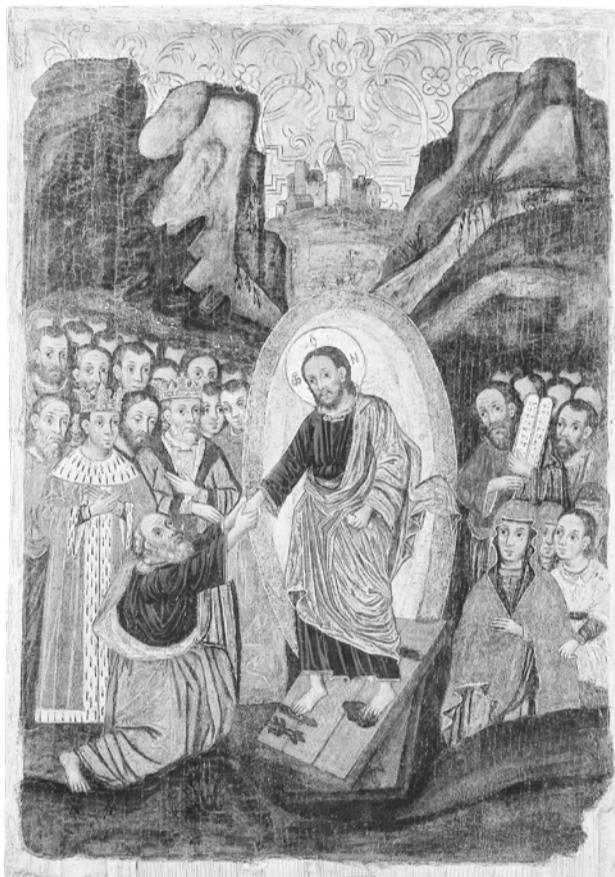
Але у II ст. став відомим літературний твір, названий «Євангелієм Никодима». Візантійське християнське мистецтво, спираючись

на це апокрифічне «Євангеліє» (визнане Церквою допустимим для домашнього читання), виробило іконографію образа «Зішестя до пекла». У ньому в чіткій формі передано зміст воскресіння Господнього: перемогу над смертю і спасіння віруючих від тління й пекельної безодні. З Візантії цей образ прийшов на Русь. Зберігся, зокрема, у розписах Софії Київської.

Волинський образ із села Проходи позначене непровінційною вишуканістю і святковою піднесеністю містичного дійства. У композиції візантійського канону відчувається відблиск культури Ренесансу. Зокрема, автор ікони професійно володів технікою «сфумато», коли на основу темперного живопису наносилися тонкі шари кольорових лаків або олійних фарб, чим досягалася ніжні напівтони у передачі об'єму на ликах святих.

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, почина-

Ікона «Воскресіння Господнє – Зішестя до аду». Докладніше про неї – нижче

Воскресіння Христове настільки важлива подія, що апостол Павло визначає ним істинність усього християнського вчення: «Якщо і Христос не воскрес, то й проповідь наша марна, марна і віра ваша» (1 Кор. 15:14). Він навчає, що у воскресіння Христове треба вірувати, щоб спастися: «Якщо вустами твоїми будеш сповідувати Ісуса Господом і серцем твоїм вірувати, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся...» (Рим. 10:9).

Великодня радість, радість Воскресіння має бути в душі християнина завжди, але зберегти її може тільки чисте і непорочне серце. Духовна радість досягається ціною духовного подвигу. Та путь, якою вела нас свята Церква до світлоносного свята Пасхи, є образ такого подвигу і сходження. У час Великого посту Церква закликала нас до покаяння в гріхах, до оновлення розуму й серця, повернення до свого Небесного Отця, до залишеного нами Отчого дому. У дні Страсного тижня вона відкрила нам у хресних стражданнях і смерті безмірну любов Божу до грішної людини і тим самим нагадала нам, що людський рід може спастися тільки жертовною любов'ю. Радість Воскресіння Христового – завершення і наслідок цього подвигу. Цю радість ми відчуваємо навіть у відроджуваній красі Божого світу, в навколишній природі, яка прокидается від зимового сну.

Воскресіння Христове дарувало людині повну радість у Богі. Людині відкрився новий світ – святості, істини і бажанства. Людина сподобилася прийняти благодатні дари Святого Духа, дар усновлення Богом і високе призначенні – стати храмом Божим, оселею Святого Духа.

Дорогі брати і сестри! Від усієї душі вітаю вас зі святом Воскресіння Христового. Зичу вам родинного щастя, доброго здоров'я і всього того, що кожен мріє отримати як дар від воскреслого Христа.

Щиро вітаю із величним і радісним святом голову Волинської обласної державної адміністрації Миколу Романюка, голову Волинської обласної ради Анатолія Грицюка, Луцького міського голову Богдана Шибу, голів районних державних адміністрацій, міських, сільських і селищних рад. Молитовно бажаю мудрості, злагоди, терпіння і допомоги Божої в іхньому відповідальному служінні перед Богом і народом.

Нехай Господь наш Ісус Христос, Який воскрес із мертвих, оберігає нас у мирі й братолюбстві, єдності й любові, дарує нам пасхальну радість, пошле українському bogолюбивому народові доброту, а українському Православ'ю – якнайшвидше об'єднання в єдину Помісну Церкву.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і християнська любов, яка є основою життя на землі й у вічності, нехай завжди перебувають з усіма вами.

Христос воскрес! Воістину воскрес!

З ласки Божої

Миколай
архієпископ Луцький і Волинський

на це апокрифічне «Євангеліє» (визнане Церквою допустимим для домашнього читання), виробило іконографію образа «Зішестя до пекла». У ньому в чіткій формі передано зміст воскресіння Господнього: перемогу над смертю і спасіння віруючих від тління й пекельної безодні. З Візантії цей образ прийшов на Русь. Зберігся, зокрема, у розписах Софії Київської.

Волинський образ із села Проходи позначене непровінційною вишуканістю і святковою піднесеністю містичного дійства. У композиції візантійського канону відчувається відблиск культури Ренесансу. Зокрема, автор ікони професійно володів технікою «сфумато», коли на основу темперного живопису наносилися тонкі шари кольорових лаків або олійних фарб, чим досягалася ніжні напівтони у передачі об'єму на ликах святих.

Червоний колір хітона Ісуса символізує страдницьку жертву, принесену для спасіння роду людського. Його гіматій (плащ) пе-

редає присутність Божественного світла. Еліпсовидний ореол довкола постаті Ісуса (так звана мандорла – з грецької «слава») є «світлом від світла», яке Ісус Христос приносить у пітьму пекла.

Між скелями на обрії зображені замок із червоними і зеленими дахами. Це водночас образ старозавітного Єрусалима і символ небесного Єрусалиму, тобто Раю. У цьому зображені, можливо, використано замальовку українського міста, улюблений мотив галицько-волинських іконописців. Імовірно, що ця ікона вийшла з майстерні найвидатнішого художника Львова перших десятиліть XVII ст. Федора Сеньковича, який мав зв'язки з Волинню і вивчення творчості якого лише почалося.

Лариса ОБУХОВИЧ,
художниця-реставраторка
обласного краєзнавчого музею

ХРОНІКА

У Володимирських деканатах

14 лютого декан протоієрей Євген Шевчук разом із місцевим духовенством відправив панахиду в соборі Великомученика Юрія Переможця, що у Володимирі, з нагоди 21-ї річниці виведення військ Радянського Союзу з Афганістану та Дня вшанування учасників бойових дій на території Республіки Афганістан. У богослужінні взяли участь міський голова Петро Саганюк, інші представники влади, громадськості, військові, ветерани локальних війн, пересічні віряни. Як повідомив помічник декана протоієрей Микола Гінайло, на сьогодні в місті проживає 266 таких воїнів, з них 185 виконували свій військовий обов'язок в Афганістані.

17 лютого м. Володимир-Волинський відівдав Герой України, директор Львівської картиної галереї Борис Возницький. Відомий мистецтвознавець оглянув пам'ятки архітектури, історичний музей. Гість у цілому високо оцінив стан збереження пам'яток, однак зазначив, що ряд ікон у Василівському храмі (настоятель – протоієрей Тарас Стефура) потребують реставрації та запропонував декілька з них відреставрувати безкоштовно. До речі, на його думку, цю церкву-ротонду, одну з найстаріших святинь Київського Патріархату, зведену не в XIV столітті, як вважається сьогодні, а наприкінці XII – на початку XIII століття (саме в цей період були побудовані подібні в Україні та Європі).

До тварин – по-християнськи

19 лютого архієпископ Михаїл дав інтерв'ю телекомпанії «Аверс» із приводу самовільного знищенння бродячих тварин. Проблема ця справді набула несподіваної гостроти, бо численні зграї здичавілих собак стали загрожувати здоров'ю горожан, особливо дітей. ЗМІ наповнені розповідями про покуси і малюків, і дорослих скаженими пасми. Тож деякі лучани, не чекаючи, доки міська влада «розкажачеться», взялися за наявнення порядку самі.

Проти цього запротестували «зелені», що й зрозуміло. Разом з тим, боротьба за права тварин стала невід'ємною ознакою західного лібералізму. Знаючи надмірності сучасної демократії, що по-тому докочуються і до України, важливо чітко висловити думку Православної Церкви не тільки, скажімо, щодо евтаназії чи мужолозства, а й щодо прав тварин.

Із цього питання владика, зокрема, нагадав Господні слова з біблійної Книги Буття: «...і владаруйте над рибами морськими [і над звірами,] і над птахами небесними, [і над усякою худобою, і над усією землею,] і над усякою твариною, що плаває по землі».

Проте влада над природою і зобов'язує. Як писав Сент-Екзюпері, ми відповідаємо за тих, кого приуричили. Тому високопреосвящений закликав кожного християнина добре подумати, перш ніж заводити домашніх улюблениців. Але вже завівши – належить піклуватися про них до їхньої природної смерті. Якщо ж із якихось причин «брать наші менші» усе-таки лишилися без хазяїна, громадяни не мають перевімати на себе роль гицелів. Міська влада повинна подбати про порядок.

Разом з тим архієрей наголосив, що людяне ставлення слід проявляти насамперед до людей. Заповід «Не вбий!» стосується не тварин, а людей, і її порушення – куди більша проблема. Любов до тварин не повинна переходити розумні межі. Бо трапляється, що піклування про «чотирилапого друга» перетворюється мало не в ідолопоклонство. Деякі молоді подружжя не бажають народжувати дітей, а заводять собаку. Ось це по-справжньому не-добре, зазначив архієпископ Михаїл.

Народжуйте дітей

22 лютого єпархіальний архієрей на прохання адміністрації луцького дошкіль-

— З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ —

10 квітня – мученика Бояна, князя болгарського

Початки всякої явища завжди важливі, і, знаючи їх, попри всі намули історії краще видно сучасність.

Здається, трудно знайти щиріших слов'ян за болгарів, а проте і саме ім'я «болгарі» – неслов'янське, і сам цей народ не цілком слов'янський. Болгари (булгари) були народом тюркським із Середньої Азії. Пробули вони чималий час на Волзі та між Волгою і Дунаєм. Звідтіля частина болгарів прийшла на Балканський півострів і стала змішуватися зі слов'янами, переймати їхню мову тощо. Тоді серед слов'ян вже поширювалося Християнство.

У 831 році помер болгарський хан Омортаг. Він мав трьох синів, які вже звалися по-слов'янськи: Воїн (або ж Боян), Звініца і Маламир. Новим ханом мав би стати найстарший, Боян, але він горнувся до християн, тож на ханський трон поставили Маламира.

Ще старий хан Омортаг ув'язнів християнського священика Кінама – за відмову брати участь у язичницькому обряді. Тільки-но Маламир став ханом, як Боян попросив його звільнити Кінама, якого добре зізнав раніше. Яким же знеможеним, охлялим, поблідлим побачив Боян свого давнього приятеля! Аж не міг його впізнати.

ОФІЦІЙНО

19 лютого указом архієпископа Луцького і Волинського Михаїла призначено нового ківерецького декана. Ним став настоятель Покровського собору в Ківерцях протоієрей Іван Семенюк (досі ці обов'язки тимчасово виконував цуманський декан протоієрей Тарас Манелюк).

Новопризначенному благочинному 37 років. У священниковому сані з 1994 року: під час навчання у Волинській духовній семінарії висвячений на диякона й пізніше на священика митрополитом Йоаном (Боднарчуком). Був настоятелем парафії Воздвиження хреста Господнього в Луцьку, з 2006-го у цьому ж місті – настоятелем Свято-Феодосіївської громади. З 2004 року й донедавна був луцьким міським деканом, з 2005-го виконує послух обласного благочинного. Отця Івана відзначено різними церковними нагородами, востаннє – митрою (1999 р.).

Інформаційна служба єпархії

АМВОН

ЗА ПРИКЛАДОМ МАРІЇ

Слово на свято Благовіщення*

Цією публікацією ми відкриваємо рубрику, де друкуватимуться проповіді. Адже почуті добре казання в храмі – це щось одне, а прочитати в газеті – дещо інше. Місце, з якого священнослужитель виголошує слово, називається амвон. Так зватиметься і наша рубрика.

Сьогодні згадуємо одну з найвеличніших подій – благовіщення Пресвятої Богородиці про народження Нею Ісуса Христа. Невипадково у тропарі [піснеспіві про свято] сказано: «Сьогодні початок нашого спасіння... Син Божий Сином Діви стає і Гавріїл благодать благовістує». Тому що з цією подією сповнюються не тільки пророцтво, а й обіцянка Творця про пришестя у світ Спасителя світу. Ще ніхто навіть в уяві не має, що це таке і як це має бути. І це спокуса, зокрема для юдеїв, котрі не сприймають народження Христа. Хоча є багато і наших сучасників, що не вірять в існування Бога. Тому свято сприймають здебільшого як примінне застілля.

Але надто глибоко не розмірковуймо над сутністю благовіщення про народження Христа, бо і сама Пресвята Богородиця напочатку сумнівалася, що саме їй дано здійснити очікуване багатьма жінками – народження Спасителя. Як передає нам Святе Передання і Святе Писання, Вона зустріла архангела Гавріїла біля джерела, де почула: «Радуйся, Благодатна!». Дивує її це звертання і Вона думає, що її це не стосується. Тоді вдруге з'являється Гавріїл з лілією, промовляючи: «Радуйся, Благодатна, Господь з Тобою». Цим благовістує про народження Ісуса Христа.

Зауважте, що Вона не противиться й каже: «Я – раба Господня, нехай буде по слову

Отець Кінам розповів, що не за якісь злочини карався, а єдино за віру Христову, проте мав ці страждання «за найбільше задоволення й насолоду». Ця стійкість вразила Бояна. Він оселив Кінама у своєму житлі в столичному аупі (нині місто Преслав) і багато навчався від нього істин християнського вчення, зміцнявся у ньому, щораз більше бачачи його перевагу над болгарським язичництвом.

Так Боян став християнином і хотів повернутися у спасенну віру свого брата – хана Маламира. Однак той поставив вимогу: або ж Боян відречеться від «чужого Бога», або ж його буде страчено. Боян, це зауваживши, вибрав не заможне життя брата верховного правителя, а смерть за Христа: нахилив голову під меч і прийняв мученицьку кончину.

Минуло яких років з тридцять і наступний хан Борис 864 року охрестив усю Болгарію, тобто і ослов'янених тюрків, і слов'ян. Розпочалася славна історія Болгарської Церкви. Мученика ж Бояна Болгарське Православ'я шанує як свого первого свято-го. І ми, українці, приєднувшись до болгарських одновірців, промовляємо цього дня: «Мученику Бояне, моли Бога за нас!»

Віктор ГРЕБЕНЮК

Кадрові зміни

ного навчального закладу № 39, що по вул. Маковського, 1 (завідувачка Світлана Росляк), освятив реконструйовану будівлю цієї установи. У богослужінні взяли участь міський голова Богдан Шиба, інші представники міської влади, керівництво та колектив закладу, батьки й діти.

Вітаючи учасників свята, владика зазначив: «Хочеться побажати сьогодні особливого Божого благословення тим жінкам, які відважуються в наш час народжувати. Адже у Святому Писанні сказано, що „жінка ... спасеться через народження дітей, якщо буде у вірі й любові та в святості з цнотою“ (1 Тим. 2:14–15). Тож майте сміливість народжувати, кому Господь дає такий дар, і нехай ваші діти будуть щасливими».

У семінарії

Волинська духовна семінарія (ВДС) останніми роками проходить не тільки організаційну реконструкцію відповідно до змін у системі навчальних закладів нашого Патріархату, а й реконструкцію будівельну. Завершується зведення нового навчального корпусу, а в старому закінчився черговий етап капітального ремонту. Як повідомив інформаційний службі єпархії економ ВДС протоієрей Юрій Близнюк, із цього приводу ректор протоієрей Ігор Швець 22 лютого висловив щиру подяку директорові акціонерного товариства «Нова лінія» м. Луцька Вікторові Мозолю за спонсорську допомогу. Нехай Господь благословить вас, дорогій благодійники!

Не хулють Святого Духа!

У неділю Торжества Православ'я Патріарх Філарет знову звернувся з відкритим листом до російського Патріарха Кирила й інших ієрархів Московського Патріархату щодо непропустимості перехрещування людей, над якими це таїнство вже звершено в УПЦ КП. Наш Предстоятель укотре й дуже аргументовано пояснив, що практика перехрещування – це не що інше як хула на Духа Святого, що в Біблії визначено як найбільший гріх.

На прохання пресслужби нашої єпархії архієпископ Михаїл 23 лютого дав коментар місцевим ЗМІ з приводу цього звернення. Владика зазначив: на Волині теж нерідко буває, що священики МП вчиняють повторне Хрещення, Вінчання та інші таїнства і треби (похорон, освячення тощо) після священиків Київського Патріархату. Це не тільки неправильно з церковної точки зору. Це, трапляється, призводить до непоправного. Так, після таких перехрещувань одна дитина осліпла, а друга померла. Тож архієрей закликав і священиків УПЦ МП, і всіх мірян ні в якому разі не вдаватися до перехрещування і довіряти Богові. Адже священик – це лише знаряддя в руках Богів, а таїнство вчиняє Сам Господь.

У Луцькому районному деканаті

5 березня настоятель парафії Святителія Миколая Чудотворця в с. Городище-1 священик Богдан Лисак повідомив архієпископу Михаїлові, що в житлі його парафіянки Віри Шпак, за її словами, першого тижня Великого посту оновились ікони. Це прості, звичайні образи Спасителя і Пресвятої Богородиці з Дитятком, які вона придбала 1975 року. Торік у хаті була пожежа, згорів навіть рушник над іконами, але вони самі лише закіплювалися ззовні та зсередини. Отець Богдан відслужив молебень у цій оселі.

Владика Михаїл, зважаючи на ймовірність чуда, благословив настоятелю спостерігати за реліквіями, якщо потрібно – влаштувати відповідні дослідження, щоб підтвердити (або спростувати) факт оновлення.

Біблійна олімпіада

Національний університет «Острозька академія» оголосив про проведення 13 квітня III Всеукраїнської олімпіади «Юні знавці Біблії». До участі запрошено

Закінчення на 4 стор.

Закінчення на 4 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА**НЕ ПОКЛОНИТИСЯ ЗВІРУ**

Побоювання щодо податкового коду безпідставні: справжнього християнина ніщо не може відлучити від Бога

Запитання

Чому деякі віруючі люди відмовляються від ідентифікаційних номерів?

**Відповідає
protoієрей Віталій Собко**

Виходячи з церковного віровчення про останні часи, другому пришестю Христа передуватиме панування антихриста. Цей час буде позначений масовим відходом від Бога. Антихрист певним чином та певними засобами поширюватиме своє панування і йому поклонятимуться, як Господу.

Про так звану печатку антихриста в Одкровенні Йоана Богослова зазначено, що звір із землі, лжепророк антихриста «зробить те, що всім, малим і великим, багатим і вбогим, вільним і рабам буде начертання на праву руку їх або на чоло їх, і що нікому не можна буде ні купувати, ні продавати, крім того, хто має це начертання, або ім'я звіра, або число імені його» (Одкр. 13:16–17). А «хто поклоняється звірові і образу його і приймає начертання на чоло своє або на руку свою, той питиме вино гніву Божого...» (Одкр. 14:9–10).

Тому багато хто з вірян ідентифікацію в будь-якій діяльності – чи то в господарській, чи в сфері сплати податків та збору інформації про людину як таку – вбачає наближення останніх часів. Тобто часів обмеження людської волі й тотального контролю над нею. Усі ці побоювання полягають в озна-

ках наближення до кінця світу.

Але ідентифікаційні номери самі по собі не становлять загрози, нічого поганого й нічого доброго в собі не містять. Це всього-на-всього номери. Боятися ж треба свідомого відречення від Бога і свідомого поклоніння антихристу.

Ось як, наприклад, сказав у доповіді на пленумі Синодальної богословської комісії РПЦ (19–20 лютого 2001 р.) ігumen Андроник (Трубачов):

«Прийняття печаті антихриста пов'язано з таким гріховним життям, яке незалежно від того начертання веде до загибелі. Насильне технічне чи медико-біологічне на кладення цієї печаті не може відлучити від Христа віруючу в Нього людину, яка живе за Його Заповідями. Тим більше, якщо вона не усвідомлює того насильства.

Протягом своєї історії Церква жила в різних державних системах. Християни підкорялися громадянським постановам, пов'язаним із військовим обов'язком, переписом і збором податків, навіть якщо ці приписи позначалися поганськими символами й написами. Мученики ж Христові відмовлялися брати участь у громадсько-релігійних святкуваннях Римської імперії тоді, коли це було пов'язано з їх безпосередньою участю в релігійному культи, жертвоприношенні.

Заходи ж, які проводять податкові органи, використовуючи ідентифікаційні номе-

ри, не містять у собі релігійного культу».

Так склалось, що значна частина людей, котрі відмовилися від ідентифікаційного номера, – це прихильники Московського Патріархату. І навіть Священні Синоди РПЦ та УПЦ МП розглядали це питання, неодноразово зверталися зі спеціальними посланнями до влади, аби розглянути альтернативні способи щодо сплати податків. Для прикладу, використовувати не спеціальні числа, а паспортні дані. Адже постає запитання, чому слід обирати саме такий спосіб організації сплати податків. Є інші способи ідентифікації платника, не обов'язково треба присвоювати людям спеціальний номер, як у концтаборі, ігнорувати її християнське ім'я.

Разом із цим – відкритим, на мою думку, – питанням у Київському Патріархаті міркують і над дотичним.

Держава ставить собі за ціль узяти на облік кожну людину, її дані. Занепокоєння з цього приводу православних християн не-безпідставні, адже людська свобода – дар Божий. Громадяни делегують державі, щоб вона забезпечувала співжиття людей на

тій чи іншій території. Але коли держава береться обмежити права своїх громадян, їхні свободи внаслідок таких нововведень, то виникає протиріччя. Потрібно щось обирасти: або держава головніша, а люди другорядні, тобто саме вона має зручніший для себе спосіб керування людьми, або люди все ж таки вбачають у цьому певні обмеження для себе та певну небезпеку в майбутньому і відстоюють право на свободу.

Ми як істоти мислячі, розумні та вірую-

КАРТКА

Фізичної особи – платника податків

ЛУЦЬКА ОБ'ЄДНАНА ДПІ

є, що ІВАНЕНКО ІВАН ІВАНОВИЧ
дження 13.01.1995

а) ідентифікаційний номер 3471102666,
державною податковою адміністрацією України
даними, заповненими ним (нею) в обліковій картці.
дення до Державного реєстру фізичних осіб – 12.03.
дана для пред'явлення до органів державної реєстрації та інших).

/ ПІСЬМАН Д.З.

(підпись) (прізвище та ініціали начальни

чі, намагаємося сприймати все, що відбувається у світі, через призму нашої релігії. Вона нас навчає остерігатися того, що може завдати нашій душі зла, того, що може її пошкодити, відвернути від Бога. Церква попереджає про ознаки, що відбуваються наприкінці цього світу. Відповідно, віруючу людину не можуть не турбувати подібні речі, котрі мають натяки на апокаліптичні ознаки.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

СВЯТИ**СВЯТИЙ ЛІКУВАВ ПОВСТАНЦІВ**

Про маловідомі факти з життя преподобного Амфілохія Почаївського повідомила 27 лютого газета «Україна молода» в посиланням на свідчення колишньої бандерівської зв'язкової, секретарки легендарного командува- ча штабу «УПА-Південь» Енея, а нині мешканки Почаєва Марії Антонюк, яка з дитинства знала святого.

Вона розповіла, що в березні 1945 року неподалік Почаєва чернець Йосиф (у миру Яків Головатюк) неодноразово допомагав лікувати повстанців. При цьому приховував, що він монах. Що ж до політичних поглядів старця, то М. Антонюк стверджує: «Він глибоко не вникав у ці питання, проте говорив так: „Є нація українська, і повинна бути держава українська“. Звісно, про такі речі о. Йосиф міг говорити не з усіма – тільки з тими людьми із підпілля, які були з ним пов'язані і яким він найбільше довіряв. Також отець повторював: „Я весь час молюсь, і моя молитва сильна. Скільки я буду жити, стільки молитимуся за тих наших дітей, що поглягли, і котрі вціліли, і за тих, які страждають на засланні. Я за всіх вас молюся“.

На підтвердження слів цієї жінки кореспонденту «УМ» вдалося віднайти ще декілька важомих фактів, як-от документ з архіву, автором якого був старший оперуповноважений управління КДБ по Кременецькому району капітан Черкасенко. Копію «справки» показала людина, яка вже трива-

лій час досліджує життєпис преподобного Амфілохія Почаївського, – кінорежисер і сценарист Віктор Підгурський, мешканець Кременця. Документ цінний тим, що зачіпає важливі моменти світогляду та біографії старця.

Зустріч Черкасенка з волинським святим відбулася влітку 1963-го. Кадебіст навідався до о. Йосифа з вимогою, аби той припинив церковні відправи у своєму домі. Старець-цілитель мешкав у Малій Іловиці, куди змушеній був перебратися з Лаври через вороже ставлення до нього деяких інших монахів. Як занотовано в довідці, чернець згадав про своє вимушене вислання й перед Черкасенком: «Меня вигнали из лавры, а сейчас и здесь не дают мне спокойно жить, но я не боюсь никаких преследований и ради веры могу пойти и в тюрьму, и на смерть». При тім додав: «Большевики убивали без разбору всех, кто был одет в одежду монаха или священника. Больше-вики уничтожили много и других людей – евреев и украинцев». Будь-який текст ми можемо зрозуміти тільки в контексті, а суспільно-історичний контекст «довідки Черкасенка» нам відомий: більшовики, слідом за царатом, нищили українців як націю, насамперед репресуючи інтелігенцію, селянство та повстанське підпілля на Західній Україні.

Цікава й інша деталь із життя святого. У селі Мала Іловиця, звідки преподобний Амфілохій родом, згідно з деяки-

ми довідниками, народився й діяч ОУН-УПА Яків Головатюк. Питання, чи належав він до тієї ж родини Головатюків, що і Яків-Йосиф-Амфілохій, має стати предметом для нових пошукув.

Як випливає з довідки, у розмові з Черкасенком отець заявляв, що цей кадебіст прийшов убити його. Судячи з усього, земний шлях преподобного урвався саме стараннями радянських каральних органів.

У 1962 році старця запхнули до психіатричної лікарні після того як він разом із паствою став на захист Троїцького собору Почаївської лаври. Влада намагалася закрити його силою, яка, за словами Підгурського, й помістила старця в божевільню.

Потім за завданням «органів» о. Йосифа намагався вбити рідний племінник.

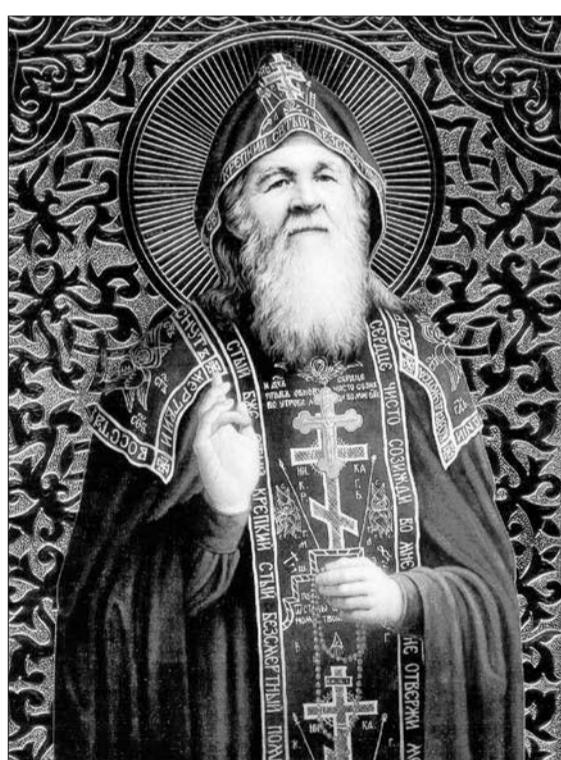
Після чергового побиття, коли старця викинули за селом посеред болота, цілитель одужав, знову став пророкувати та уздоровлювати. Згодом прийняв ще суворішу чернечу обітницю – велику схиму – з ім'ям Амфілохій.

Останнім випробуванням для старця, відповідно до церковної версії, стала підіслана до нього послушниця Ганна, співробітница Київського музею атеїзму. Працюючи на кухні, вона додавала монахові в їжу отруту, вбиваючи його день у день. (Водночас існують письмові твердження родичів послушниці Ганни, яка померла наприкінці 1990-х, що вона не вбивала о. Йосифа).

...1 січня 1971-го отця Амфілохія не стало. Тисячі мирян з'їхалися на його похорон. Через 31 рік – 22 квітня 2002-го – труна, облачення і тіло розкопаного святого старця були такими, неначе його поховали тільки вчора. Тож у 2002 році Почаївська Свято-Успенська лавра возвеличилася новим святим – преподобним Амфілохієм.

До речі, благословення мирянам на відвідини могили Амфілохія дав тодішній благочинний лаври Яків (Панчук), який згодом став митрополитом Луцьким і Волинським Київського Патріархату.

Підготувала Валерія ЛЕСЮК

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ**Чому згасає любов?
Як її відродити?**

Усі ми добре розуміємо, наскільки дороговартісне тепер будівництво. Але чи знаємо, що потрібно для будівництва особистого душевного храму, який повинен бути зведеній на фундаменті любові й Божої справедливості? Кошти – у нашому серці: або вони є, або їх немає. Якщо не цінуємо те, що маємо, то й любов утрачаємо через за-

здість. І звідси – різні погляди на життя. Це помилка, коли на перше місце у житті ставимо не духовність, а більше віддаємо себе матеріальному забезпеченню. Чи знаходимо час для церкви у свята й неділі? Не забуваймо, що віра в Бога – це та віра, яка засівається через добрі вчинки, спрямовує нас на дорогу любові. Часто ж трапляється: коли віра заховується за матеріальними цінностями, тоді в серці настає холод і бай-

дужість, а любов згасає. Гордість і насолода тільки від багатства матеріального – це невід'ємна частина спокуси, яка відхиляє від Бога і перешкоджає відвідувати храм для молитви. Від слухання Божого Слова ми навчаємося і пізнаємо свої помилки. Лише через покаяння отримуємо очищення від недобрих учинків і поганих слів.

Усі ми бажаємо Україні змін на краще. Чи забезпечить це державна влада, не знаємо.

Отож, у надії покладаймося і звертаймося з молитвою до Господа. Будьмо терпеливими, не ганьбімо один одного, не лихословмо і пильнумо, щоби не впасти у гріх, тоді й відчуємо внутрішні зміни. Хай у наших серцях проросте маленьке зернятко любові й добра, злагоди, тепла і миру!

Галина БОНДАРУК, Луцьк

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2 стор.

но учнів 1–11 класів, переможців регіональних олімпіад, які вивчають предмети духовного-морального спрямування («Основи християнської етики», «Християнська етика в українській культурі» та ін.), а також усі бажаючі. Метою олімпіади є підвищення інтересу школярів до Святого Письма, виховання духовно багатої, національно свідомої особистості, залучення учнів до вивчення курсів духовно-морального спрямування, інформування педагогічної громадськості, батьків про ці предмети. Детальніше про умови конкурсу можна дізнатися за тел. 03654 3-05-97.

Не просто цитувати...

10 березня, як і щороку в день смерті Тараса Шевченка, священнослужителі й міряни обласного центру хресним ходом пройшли до пам'ятника Кобзареві і помолилися за упокій його душі. Архієпископ Михаїл, канцлерprotoієрей Микола Цап, декан кафедрального собору Святої Трійці protoієрей Микола Нецькар, ректор Волинської духовної семінарії protoієрей Ігор Швець, старший капелан єпархії protoієрей Олександр Безкоровайний, духовенство собору й луцького міського деканату відслужили заупокійну літургію. Архієрей виголосив проповідь, у якій, зокрема, сказав: «Ми все цитуємо Шевченка... Проте справа в тому, щоб жити за його словами. Нині в Україні, як сказано в Євангелії, житво велике, та женців мало. Тож ми, свідомі українці, маємо працювати на цій ниві так, щоб із кожним днем наближатися до мрії Кобзаря – заможності побожної України», – зазначив високопреосвящений.

Такі ж богослужіння відбулися по всіх деканатах єпархії, зокрема у Володимирі, де панаходи очолив районний декан protoієрей Євген Шевчук.

У духовній консисторії

На початку березня колегія з рецензування й експертної оцінки Видавничої ради РПЦ оприлюднила список видань, які не рекомендовано для розповсюдження в мережі церковних книгаєнь Московського Патріархату. Ця по-дія посилила дискусії православних книговидавців та інших зацікавлених як у Росії, так і в Україні. Суперечки тривають ще з кінця минулого року, коли Священний Синод РПЦ вирішив упорядкувати в своїй Церкві поширення літератури та іншої інформаційної продукції. На сайтах активно обговорюють доцільність обраних механізмів упорядкування, недоліки самого процесу рецензування тощо.

Небезпека, що видання не зовсім православного змісту може потрапити в церковну книгаєні, є не тільки в Московському Патріархаті, але, звісно, й у Київському. Як цю проблему вирішують у нашій Церкві та, зокрема, на Волині?

Голова Інформаційно-видавничого центру єпархії (ІВЦ) protoієрей Віталій Собко вважає, що загалом ця ініціатива Синоду РПЦ схвалюється, бо церковні книгаєні справді треба очищати від псевдо-православної літератури. Але механізм рецензування й експертної оцінки, очевидно, неправильний і нереальний. Тому складної книгивидання в Московському Патріархаті можуть бути значними.

Щодо того, як вирішують сьогодні ці проблеми у Волинській єпархії, о. Віталій зазначив: «Єпархіальні ЗМІ регулярно повідомляють про видання, які варто придбати кожній парафії, кожній православній родині, а також про ті, яким не місце в храмі. Крім того, у нас є цензор – проректор Волинської духовної семінарії кандидат богословських наук Василь Лозовицький. Він зобов’язаний опрацьовувати все, що готовиться до друку видавничим відділом єпархії «Ключі», окремими парафіями чи священнослужителями. Також цензор із благословенням архієпископа Луцького і Волинського Михаїла рецензує сумнівні з точкою зору православного віровчення книги, які пропонують поширювати в церк-

АМВОН

ЗА ПРИКЛАДОМ МАРІЇ

Слово на свято Благовіщення*

Закінчення. Початок на 2 стор.

лі Божій, бо Господь благословляє нас народитися на радість і на щастя, а не на труднощі. Так само з книги Буття бачимо, як Адам і Єва раділи життю і прославляли Бога, однак учнили наперекір волі Господній та зірвали заборонений плід. Тому були вигнані з Раю. Від того жінка народжує в муках, а чоловік заробляє на хліб у поті чола. Ось результат спротиву волі Божій.

Якби ми жили по Євангелії, уявів, яке було б життя на землі! Не стається так, проте ми повинні прагнути цього. Тому Господь і прийшов у світ, щоб показати людині, яким шляхом вона повинна йти на землі. Правильною дорогою, яка даст можливість бути щасливим тут і наслідувати Царство Небесне. Тому радість Благовіщення – відкриття можливості рухатися вперед, знайти порозуміння, взяти за приклад смирення та послух, які проявляє Пресвята Богородиця. Кожного разу, коли ми стоїмо перед іконою Богородиці і звертаємося до Нії як до Матері Ісуса Христа, чому б тоді нам не згадати її життєвий шлях – як Вона пройшла його, її вчинки, що Вона говорила? Тому треба подякувати Богові за те, що Він дав нам можливість дожити до цього дня, шанувати це свято.

Нехай кожен себе запитає: «Чи правильно

но я живу? Чи я розумію, що означає для мене свято Благовіщення?» Хай Господь відкриє нам сприйняття це свято і відповісти на це питання згідно з євангельськими істинами. Нехай це свято буде духовним і піднесеним! Що таке щастя? Це, напевно, те, що й описати неможливо. Є такий вислів: «Щастя – це піднесений стан душі в певному проміжку часу: секунді, годині та восьмому життю». Тому я бажаю вам цього відчуття щасливості, щоби секунди перетворювалися на хвилини, години щастя, і ви прожили до глибокої старості, незважаючи на різний випробування. Я дякую Богові за дар життя, за труднощі. Бо коли тебе нічого не болить, як ти можеш зрозуміти, що таке здоров'я? Коли ти не маєш невдачі, як ти можеш зрозуміти, що таке удача? Коли ти все маєш, тоді важко щось зрозуміти. Але Господь, власне, цим і виховує нас, щоб дати зрозуміти нам цю благодать земного життя і життя небесного. Нехай Господь благословить усіх нас щасливо прожити в радості духовній та в добром здоров'ї.

+ Михаїл,
архієпископ Луцький і Волинський

* Виголошено 7 квітня 2009 р. в ковельському Благовіщенському соборі

РОЗДУМИ

ПІДМІНА ЦІННОСТЕЙ

«Безпечний секс» чи висока моральність?

Багато хто обурюється з приводу сучасного телебачення: ефір заполонив еротичний кінематограф. Людська натура схильна до того, щоб усюому знаходити виправдання. Подібне і в цій ситуації: немало людей стверджують, що цивілізація рухається вперед і певні моральні засади потребують корегування. Саме телебачення нав'язує думку про те, щоб у навчальні заклади ввести основи статевого виховання. Але все зводиться до того, щоб молодь отримала наочні користування засобами контрацепції. Як приклад нам пропонують досвід розвинених європейських країн та США. Та чомусь замовчується, що «тотальний секс-просвітлення» американців уже дало плоди: навчені «безпечного сексу» підлітки зарахуються набагато частіше, ніж не навчені (чи не так детально навченні) дорослі. Вочевидь, Америка це зрозуміла. У всяком разі, 1996 року президент США підписав закон, яким заборонено навчання американських школярів «безпечного сексу».

Сьогодні мусить думка, що наочні використання противаплідних засобів є нібито запорукою здоров'я та щастя в особистому житті. Та коли йдеться про механічні, хімічні контрацептиви та шляхи їх застосування, часто не вказується побічної дії, ба навіть більше – говориться про їхню немовбіто абсолютну безпечності. Таким чином, у молоді формується «контрацептивна ментальність», яка в сучасному світі вважається цілком «нормальною». Але замовчується той факт, що вірус СНІДу набагато менший від порезерватива, тож він не є перешкодою для інфікування. Не кажуть і про те, що хімічні протизаплідні препарати порушують обмін речовин, а це сприяє збільшенню ваги тіла. Більше того, організм жінки, який має чітко встановлений Богом біоритм, перестає функціонувати природно. Він переналаштовується на штучно встановлений «режим», що спричиняє кровотечі, позаматкову вагітність та ряд онкологій. Тож багато хто розплачуються чи венеричними хворобами,

чи післяабортними травмами, чи викривленою на сексуальному ґрунті психікою.

Невже контрацептивні погляди були частиною української сімейної традиції? Очевидно, що наше суспільство потребує радикальних змін у сфері статевого виховання. Звісно, і школа не повинна стояти останньо. Оскільки статевість – одна із граней людської особи, вона потребує належної уваги. Адже статевість – один із ключів розуміння Божого плану щодо людського життя, саме вона – причина любові двох осіб протилемних статей. І саме любов переконує жертвув-

вати своїм egoїзмом. Контрацептивна ж свідомість, яка нині широко пропагується – загроза цій любові, робить з неї лише потяг, позбавлений відповідальності, а партнера – «інструментом» власного задоволення.

Сьогодні одна з найбагатших індустрій – контрацептивна. Ось і відповідь на запитання, чому так багато еротики на телебаченні: комусь дуже вигідно бачити молодь морально розбещеною, адже це входить у плани дуже великого бізнесу.

Звівши любов лише до сексуального задоволення, позбавивши її відповідальності, чи не позбавимо людину того, що робить її людиною? І чи робить це нас щасливими по-справжньому?

Ольга ПЛЯЧЕНКО,
вчителька основ християнської етики
Луцької ЗОШ № 24.
Ілюстрація Ольги ЖУРБИ

вах або, оборонь Боже, які вже потрапили до них».

Голова ІВЦ візнав: на жаль, ці заходи не гарантують того, що в якомусь храмі християнин не придає літературу, яка дещо суперечить віровченням Церкви. Тож треба працювати над вирішеннем цієї проблеми, взяти до уваги досвід Видавничої ради РПЦ. Але, на його думку, не потрібно усі функції рецензування перекладати на синодальну установу. Краще все ж таки, коли елементарну роботу виконуватимуть досвідчені богослови при єпархіальних управліннях, а вже у складніших випадках об'єкт дослідження слід скеровувати в загальноцерковний спеціальний заклад.

18 березня в облдержадміністрації відбулося чергове засідання Волинської ради церков (ВРЦ) за участю голови адміністрації Миколи Романюка, заступника облради Бориса Загреві. З благословенням архієпископа Михаїла нашу Церкву представляв голова ІВЦ єпархії протоієрей Віталій Собко.

На засіданні, яке проходило під голоуванням Римсько-Католицької Церкви, підбили підсумки різдвяного благодійного телерадіомарафону «Бог багатий милосердям». На зібрані кошти (72 731 грн) придбано побутову техніку. Її одержали 25 малозабезпечених сімей і родин, де проживають діти-сироти та напівсироти. Благодійникам, спонсорам, співорганізаторам марафону вручено подяки.

Також ВРЦ прийняла Звернення до волинян щодо Великого посту, у якому йдеться про значення цього періоду в духовному зростанні християн. Нагадавши, як треба правильно постити, Рада Церков звернулася до місцевої влади та всіх, хто організовує дзвілля, із закликом «не влаштовувати в Страсний тиждень не лише розважальних, але й інших заходів, які не відповідають духові Посту». У документі міститься і заклик до керівників засобів масової інформації «перенести усі розважальні програми на дні після Пасхи. Особливо це стосується 1 квітня, яке у цьому році припадає на Страсний четвер». Повний текст документа – на офіційному сайті єпархії.

Укінці засідання виступив о. Віталій. Він нагадав учасникам зібрання, що спільна діяльність конфесій дуже важлива і потрібна. Очевидно, що об'єднані зусилля різних Церков для вирішення гострих, насамперед морально-етичних проблем ефективніші, краще сприймаються і влаштовувати предстоячий марафон, то ми б не відчували потреби збиратися». За словами о. Віталія, деякі члени Ради не делегують представників у робочу групу, не виявляють ініціативності. Це при тому, що ніхто не примушує до членства у цьому представницькому органі. Таке ставлення призводить до того, що навіть прийняті Радою Церков пропозиції не втілюються в життя вже на першій стадії – опрацювання на рівні робочої групи, а рішення з уже частковим виконанням – не знаходять подальшого розвитку до кінцевої мети.

Користуючись нагодою зібрання, представник Київського Патріархату закликав керівників об'єднань релігійних організацій обміркувати свою діяльність у цьому напрямку і посилити її, а представників тих конфесій, які головуватимуть у Раді протягом наступних каденцій, – активніше координувати робочий процес організувати втілення спільніх рішень.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – в інтернеті, на офіційному сайті www.pravoslavja.lutsk.ua у розділі «Новини».

ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ

ПЕРШИЙ ДЕНЬ

«На початку створив Бог небо і землю. Земля ж була безвидна і порожня, і темрява була над безоднею, і Дух Божий носився над водою. І сказав Бог: нехай буде світло. І стало світло. І побачив Бог світло, що воно добре, і відокремив Бог світло від темряви. І назвав Бог світло днем, а темряву ніччю. І був вечір, і був ранок: день перший» (Бут. 1:1-5)

Нерідко віряни звертаються з проханням пояснити той чи інший уривок Святого Письма. Тож редакція відкриває нову рубрику, щоб розповідати читачам, як святі отці, богослови Православної Церкви тлумачать біблійні цитати.

Існує два тлумачення слів «на початку». На думку одних, наприклад, преподобного Єфрема Сирійського, – це хронологічна вказівка на початок створення видимих речей, а на думку інших, як-от блаженного Августина, – то відвертий показ предвічного народження від Отця Другої Іностасії – Сина Божого, у Якому і через Якого було все створено. Так і написано: «Усе через Нього сталося, і без Нього ніщо не сталося, що сталося» (Ін. 1:3).

«Створив». Тут ужито єврейське слово «бара», яке означає «зробив із нічого», на відміну від інших єврейських слів – «асса» та «айцор», які означають «утворювати, робити з наявного матеріалу». Слово «бара» вживается всього три рази при описі творення світу: на початку – перший творчий акт, при створенні «душі живої» – перших істот і тварин, при створенні людини.

За вченням святих отців, після створення Неба – невидимого, ангельського світу – Бог створив з нічого, одним словом землю, тобто матерію, а з неї поступово увесь наш видимий світ: небо, землю і все, що на них.

«Безвидна і порожня». Ці слова можна охарактеризувати як темряву, безлад, тобто як певний хаос «безвидної речовини» (Прим. 11:18). Апостол Павло говорить: «...Небеса були споконвіку, і земля створена була Словом Божим з води і водою...» (2 Пет. 3:5).

«І темрява була над безоднею». Безвидна і порожня, темрява над безоднею – то ніби певна паралель. Темрява і безодня разом, як і кожне слово окремо, – найдавніші символи неорганізованості, хаосу світу. Світ уже й був, і водночас була лише темрява над безоднею.

«І Дух Божий носився над водою». Дію Духа Божого на первісну матерію слід розумі-

ти як надання їй необхідної життєвості для майбутнього утворення та розвитку.

«Носився». У поясненні цього слова думки багатьох розходяться. Одні, як, наприклад, Єфрем Сирійський, розуміють тут просто вказівку на звичайній вітер. Інші, як святитель Йоан Золотоустий, убачають дію ангелів чи інших якихось надрозумових сил. Треті, як святитель Василій Великий, бачать дію Духа Божого. Останнє тлумачення найвірогідніше, бо єврейською слово «носився» має таке значення: обіймав собою усю речовину, немов птах розпростертими крилами обіймає і зігріває своїх пташенят. Таким чином, означено певний початок творчої дії Божої.

«І сказав Бог: нехай буде світло». Найглибше роз'яснив ці слова ап. Павло: «Бог, Який звелів, щоб із темряви засяло світло, осяяв наши серця, щоб просвітити нас пізнанням слави Божої в особі Ісуса Христа» (2 Кор. 4:6).

Творення світла було необхідно передумовою для виникнення майбутніх проявів на землі. Звідси, власне, й починається перший день творення. Світло – це початок світу, бо світло йде від Бога. Василій Великий сказав: «Перше Боже слово створило природу світла, розігнало темряву, розсіяло відчай, зробило веселішим світ».

«І побачив Бог світло, що воно добре». Світло тут виступає в значенні добра, яке є джерелом радості для людей. Відділення світла від темряви означає ніби відокремлення доброго в цьому первозданному світі від темного та хаотичного в ньому. «Побачив» – те ж саме, що і пізнав. Тому «побачив Бог світло» – значить: добре розрішив його в темряві.

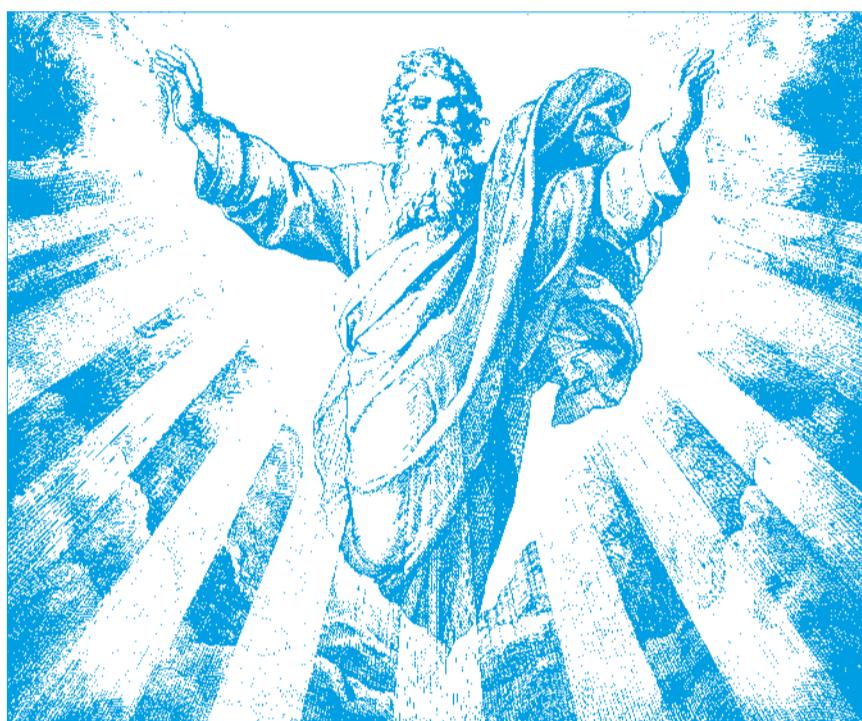
«І відокремив Бог світло від темряви». Бог не зруйнував первісну темряву, а лише встановив чітку періодичну зміну її зі світ-

ло від темряви, Бог «дає їм назви», вказуючи дні володіти світлом, а ночі – панувати над темрявою (у єврейській мові вислів «давати назви» означає «володіти»). Дехто говорить, що коли першим словом написано «вечір», то доба повинна почнатися з вечора (Єфрем Сирійський). А Йоан Золотоустий каже, що відлік доби повинен іти від ранку до ранку.

«День перший». Бог міг би створити увесь світ в одну мить, та оскільки Він із самого початку хотів, щоб цей світ жив і розвивався поступово, то створив його не відразу, а протягом певних періодів часу, які в Біблії названі «днями». Але ці дні творіння не були нашими звичайними днями, бо Старий Завіт Біблії написано давньоєврейською мовою, у якій і день, і будь-який період часу називаються одним словом «іом». Але знати достеменно, які це були «ідні» ми не можемо, тим більше, що нам відомо: «у Господа один день, як тисяча років, і тисяча років, як один день» (2 Пет. 3:8; див. також Пс. 89:5). Василій Великий говорить: «Отож, чи назвеш його днем, чи віком, висловлюватимеш одне і теж саме поняття».

Неможливо людині достеменно зрозуміти чи з'ясувати, як відбулося створення світу. А потрібно просто вірити написаному, як сказав Василій Великий: «Нехай простота віри буде сильнішою за докази розуму».

Валерія ЛЕСЮК

Гравюра Ю. Ш. Карольсфельда

лом. Темрява виникла від тіні небесного тіла, тобто є наслідком якихось інших речей. Як говорити Василій Великий: «Тому світло як добре достойне бути творінням Божим саме по собі».

«І назвав Бог світло днем, темряву ніччю. І був вечір, і був ранок». Відокремивши світ-

ВАРТО ЗНАТИ

КОБЗАР У ПОЧАЄВІ

Восени 1846 р. Тарас Шевченко побував у Почаївській лаврі. Основною метою по дорожі на Волинь і Поділля була робота в складі Археографічної комісії щодо збору матеріалів, зокрема народних переказів, пісень, даних про історичні пам'ятки (кургани, давні будівлі). Що стосується самого

Почаєва, то київський, подільський і волинський генерал-губернатор Д. Бібіков ставив перед Т. Шевченком конкретне завдання: зняти загальний зовнішній вигляд лаври, внутрішні особливості головного храму та змалювати околиці з тераси.

Почаїв був містечком убогим, що не слав-

вився ні торгівлею, ні промислами. Тодішній кордон з Австро-Угорщиною проходив за шість верст від нього. Певний прибуток почайцям приносили прочани, які прибували до лаври з різних кінців країни і зупинялися в будинках місцевих жителів.

До лаври в'їжджали через ворота алею, що вела на гору. При в'їзді ліворуч стояв кам'яний будинок архієрея, а праворуч – одноповерховий кам'яний готель з відкритою галереєю – балконом, звідки відкривався чудовий краєвид на околиці та кременецькі гори. Шевченко представився наміснику лаври архімандритові Григорію (Немоловському) й оселився в цьому готелі. І вхід до монастиря, і архієрейський будинок, і готель добре видно на одному з прекрасних акварельних малюнків Шевченка.

Лавра мала чималу бібліотеку. Серед її 2000 томів були цінні стародруки. В архіві монастиря зберігалося багато документів XVII століття. Виконуючи завдання Археографічної комісії, митець, безсумнівно, цікавився цими книгами і документами.

Тарас Григорович із захопленням працював над малюнками лаври. Він навіть виконав аквареллю не три, як значилося в розпорядженні, а чотири малюнки: «Почаївська лавра з півдня», «Вид на околиці з тераси Почаївської лаври», «Почаївська лавра зі сходу» і «Внутрішній вигляд Почаївської лаври». Крім того, до нас дійшли два ескізи олівцем: «Почаївська лавра зі сходу» і «Собор Почаївської лаври (внутрішній вигляд)».

Як зазначають мистецтвознавці, Т. Шевченко в акварелях почайського циклу вміло використовує світлотіні, відчувається вплив Рембрандта, але «український Рембрандт» пішов далі свого геніального попередника.

Дослідники відзначають іще одну характеристику особливість Шевченка-художника: замальовуючи старовинні пам'ятки архітектури, він поєднував старовину з животрепетною сучасністю. Пам'ятки старовини Т. Шевченко звичайно подає на тлі сучасного йому життя – з обідрами хатачами, поламаними тинами, убогими міськими будівлями. І ще одна особливість: пейзаж у Шевченка завжди оживлений присутністю людини.

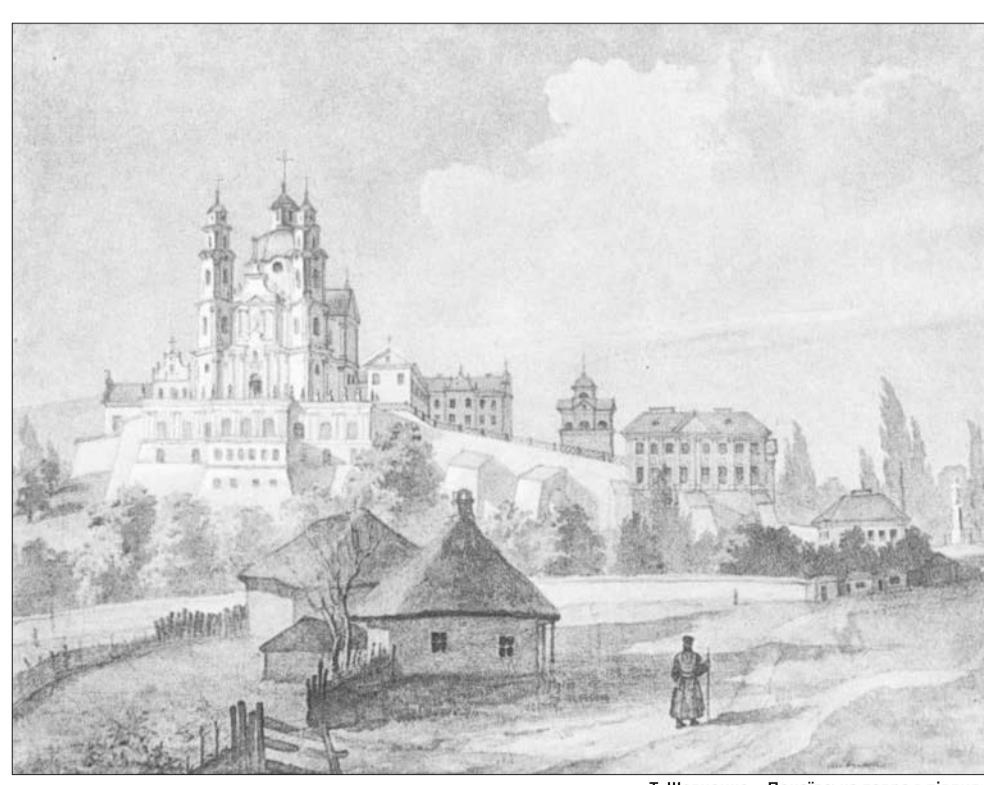
Тож малюючи Почаївську лавру з півдня, художник на передньому плані зобразив біду хатку-мазанку під солом'яною стріхою, а поряд з нею – повітку і хлів. До хатки прилягають похилені тин з пустим подвір'ям і розчиненими ворітами. Який разючий контраст із пишними, величними будівлями лаври!..

У Почаєві поет проводив і фольклорні розвідки. 20 жовтня Т. Шевченко записав тут українські народні пісні: «Гиля-гиля, селезень», «Ой пила, вихилила», «Ой у саду, саду».

Почаїв, без сумніву, справив значне враження на Тараса Григоровича, тому про це містечко ми знаходимо згадки у повісті «Близнеці», поемах «Петруся», «Варнак», «Невольнику».

Водночас він бачив, як ця твердиня нашої віри перетворюється в інституцію російського офіційного Православ'я з усіма її вадами.

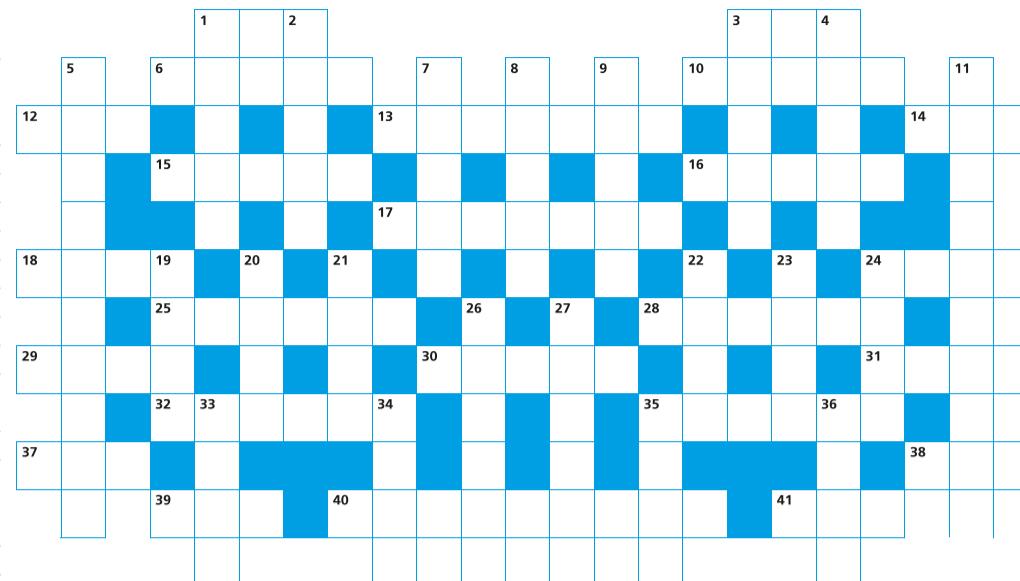
Священик Степан СТАРЕВІЧ, настоятель Пантелеймонівської парафії в Люблинці Ковельського районного деканату, кандидат богословських наук, викладач Волинської духовної семінарії

Т. Шевченко. «Почайнська лавра з півдня»

ХРЕСТИКІВКА**По горизонталі**

6. Німецький художник, автор графічних творів на тему Одкровення. 10. Апостол поган. 12. «...і Слово було...» (Євангеліє від Йоана). 13. Спости це місто Бог покликав пророка Йону. 14. Зображення обличчя на іконі. 15. Чоловічий голос. 16. Книга з П'ятикнижжя Мойсея. 17. Десять Заповідей. 18. Євангеліст, якому приписують створення першої ікони. 24. Цар, який погубив младенців у Віфлеємі. 25. Хто очолив юдеїв під час їх виходу з єгипетського полону (церковнослов'янською вимовою)? 28. Одна з речей церковного інвентарю, що вживався для спалення ладану. 29. Богиня війни у древньогрецькій міфології. 30. Невелика гора чи пагорб. 31. Святилище античного храму. 32. Розкол у Церкві. 35. Єврейське слово, що означає: «противник», «ворог» (Євангеліє від Матфея). 37. Літера старослов'янського алфавіту. 38. Порядок, обряд (старовинна назва). 39. Друг і помічник апостола Павла; очолював Церкву на острові Крит. 40. Одна з наук про вчення Православної віри. 41. Річка, що впадає в Баренцеве море.

Відповіді надсилайте до 10 квітня включно (за поштовим штемпелем) на адресу редакції. За жеребом трос з тих, хто надаста правильні відповіді, одержать подарунки – духовну літературу.

Відповіді на кросворд у № 1 (62)**По горизонталі**

5. Гоголь. 6. Франко. 10. Миро. 11. Антифон. 12. Сіль. 13. Ікона. 17. Тіара. 19. Притвор. 20. Нестор. 21. Медіум. 25. Сарепта. 26. Витя. 27. Амінь. 30. Шеол. 32. Варвара. 33. Адам. 34. Октава. 35. Осанна.

По вертикалі

1. Коло. 2. Коран. 3. Манна. 4. Ікос. 7. Дискос. 8. Цитата. 9. Клірос. 14. Ніневія. 15. Ареопаг. 16. Пошестъ. 18. Індіум. 22. Єлісей. 23. Церква. 24. Ханаан. 28. Аврам. 29. Лазар. 31. Лука. 33. Анна.

Вітаємо І. М. Городь із правильним розв'язанням січневої хрестиківки. З цієї нагоди «Волинські єпархіальні відомості» дарують Вам дві книжки – «Ідемо до Словіді та Причастя» і «Пасії. Страсний хрестний хід». Їх можна забрати в редакції за адресою, зазначену внизу цієї сторінки.

Відповіді на кросворд у № 1 (62)**По горизонталі**

5. Гоголь. 6. Франко. 10. Миро. 11. Антифон. 12. Сіль. 13. Ікона. 17. Тіара. 19. Притвор. 20. Нестор. 21. Медіум. 25. Сарепта. 26. Витя. 27. Амінь. 30. Шеол. 32. Варвара. 33. Адам. 34. Октава. 35. Осанна.

По вертикалі

1. Коло. 2. Коран. 3. Манна. 4. Ікос. 7. Дискос. 8. Цитата. 9. Клірос. 14. Ніневія. 15. Ареопаг. 16. Пошестъ. 18. Індіум. 22. Єлісей. 23. Церква. 24. Ханаан. 28. Аврам. 29. Лазар. 31. Лука. 33. Анна.

Вітаємо І. М. Городь із правильним розв'язанням січневої хрестиківки. З цієї нагоди «Волинські єпархіальні відомості» дарують Вам дві книжки – «Ідемо до Словіді та Причастя» і «Пасії. Страсний хрестний хід». Їх можна забрати в редакції за адресою, зазначену внизу цієї сторінки.

ОФІЦІЙНО

Ієромонаха Іо-ва (Богуша) звільнено від обов'язків настоятеля парафії Святої Трійці в с. Тростянець та зараховано насельником монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек. (указ № 12 від 19 лютого 2010 р.).

Протоієрея Тараса Манелюка звільнено від обов'язків ківерецького декана, а протоієрея Івана Семенюка призначено на цю посаду (укази № 13, 14 від 19 лютого 2010 р.).

Протоієрея Миколу Цапа призначено тимчасово виконуючим обов'язки луцького міського декана (указ № 15 від 19 лютого 2010 р.).

Священика Сергія Ледвовка призначено настоятелем парафії Святої Трійці в с. Тростянець Ківерецького дек. (указ № 16 від 19 лютого 2010 р.).

Священика Івана Заторського звільнено від обов'язків настоятеля парафії Благовірного князя Константина Острозького в Олиці Ківерецького дек., а протоієрея Тараса Манелюка призначено на цю посаду з зарахуванням парафії до Цуманського дек. (укази № 17, 19 від 23 лютого 2010 р.).

Священика Василя Довбуша звільнено від обов'язків настоятеля парафії Святої Трійці в с. Сильно (урочище Лопатень) Ківерецького дек., а протоієрея Петра Герасимука призначено на цю посаду з зарахуванням парафії до Цуманського дек. (укази № 18, 20 від 23 лютого 2010 р.).

Протоієрея Стефана Савчука звільнено від обов'язків настоятеля парафії Апостолів Петра й Павла в с. Домашів Цуманського дек. (указ № 21 від 24 лютого 2010 р.).

Священика Василя Гламазду звільнено від обов'язків настоятеля парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці у с. Веснянка Ківерецького дек. (указ № 22 від 24 лютого 2010 р.).

Протоієрея Олега Ткачуся призначено настоятелем парафії Апостола Філіпа в Луцьку та кліриком собору Покрови Пресвятої Богородиці в Ківерцях (укази № 24, 25 від 2 березня 2010 р.).

Священика Валерія Кота призначено настоятелем каплиці Мучениці Тетяни Шацького лісового коледжу (указ № 27 від 10 березня 2010 р.).

ВІТАННЯ**Ювілей**

Протоієрею Миколі Нецькарю, деканові кафедрального собору Святої Трійці, 2 квітня – 15 років священичого служіння;

священику Володимирові Конопку, настоятелеві парафії Мучениці Параскеви-П'ятниці в с. Соснина Іваничівського дек., 3 квітня – 30 років;

протоієрею Богданові Якиму, настоятелеві парафії Великомучиноїка Юрія Переможця в Сенкевичівці Горохівського дек., 7 квітня – 20 років священичого служіння;

протоієрею Іванові Пахолку, настоятелеві парафії Воздвиження хреста Господнього в с. Боратин Луцького району, 8 квітня – 35 років;

священику Олександрові Добровольському, настоятелеві парафії Пророчиці Анни в Лукові Турійського дек., 8 квітня – 40 років;

священику Миколі Гаківнику, настоятелеві парафії Архістратига Михаїла в с. Конюхи Локачинського дек., 11 квітня – 30 років;

ОГОЛОШЕННЯ

• Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на **духовні заняття** протоієрея Юрія Близнюка. Початок о 15 годині щонеділі.

• У Луцьку, по просп. Волі, 2 працює **єпархіальний оптово-роздрібний склад-магазин**. Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священичий одяг, богослужбову та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок–п'ятницю з 10 до 18 год.,

в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

• Виконуємо **реставрацію та розпис** храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660-53-19.

• Виготовимо на замовлення плащаниці, композиції різдвяного вертепу, голгофи, вівческіння. Тел.: (050) 690-48-05, (0332) 82-51-26. Запитувати Івана чи Ірину.

ПАЛОМНИЦТВО

5 квітня – до святинь Рівненщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межирічі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчи – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Богородиці). Зголошуватися до 4 квітня. Віїзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 60 грн.

15–22 квітня – до святинь Грузії (сім днів): Мцхета – Тбілісі – Телаві (Кахетія) – Сігнахі – Ахалціхе (Месхетія). Зголошуватися до 5 квітня (наявність закордонного паспорта). Орієнтовна вартість поїздки – 650 доларів США (переліт, проживання, дворазове харчування, трансфер, страхування тощо).

24 квітня – до чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького р-ну. Зголошуватися до 23 квітня. Віїзд о 17.00. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 10 грн.

26–28 квітня – піша проща до почайських святинь. Зголошуватися до 25 квітня. Віїзд о 6.00.

28 квітня – до почайських святинь, Літургія за участю архієпископа Михаїла на Божій горі. Зголошуватися до 27 квітня. Віїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 60 грн.

2 травня – до святинь Києва: Печерська лавра – Феодосіївський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий монастирі – Андріївська церк-ва – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголошуватися до 30 квітня. Віїзд 1 травня о 23.30. Повернення – 2 травня о 23.30. Вартість поїздки 150 грн.

9 травня – до Маняви (Івано-Франківська обл.): Скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Зголошуватися до 7 травня. Віїзд 8 травня о 23.30. Повернення – 9 травня о 23.30. Вартість поїздки 120 грн.

Віїзд (вихід) на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькій службі єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її біжнім або в бібліотеку